

[Arne Larsen.]

færdig, da det jo viste sig, at de havde ret i deres opfattelse af overenskomsten.

Derfor, kan man sige, er kravet om en demokratisering vokset, og det er i og for sig glædeligt, at vi nu får en revision af lovgivningen, men man kan så spørge, om denne revision er tilfredsstillende. Den gældende lov er vi enige om er ganske forældet. Den hviler på et lovgrundlag så langt tilbage som fra 1919, og den er set med dagens øjne ganske umoderne og utidssvarende og i klar uoverensstemmelse med den retsopfattelse, som i dag er fremherskende. Retspraksis for arbejdsretten hviler på forældede principper, som det efter min opfattelse er ganske meningsløst at opretholde. Retspraksis har været, at er den såkaldte fredspligt blevet krænkede gennem en arbejdsnedlæggelse, falder dommen ubønhørligt, og derfor er arbejdsretten blevet karakteriseret som en klassedomstol, i nogen grad med rette.

Socialistisk folkepartis mening om arbejdsretten er den, at vort langsigtede mål er naturligvis at omdanne samfundet sådan, at en arbejdsret bliver overflødig; principielt mener vi altså, at arbejdsretten bør fjernes, men vi er klar over, at det ikke sådan sker lige med det samme. Derfor vil socialistisk folkeparti arbejde for en demokratisering af arbejdsretten, således at den forvandles fra at virke netop som en klassedomstol til at blive en upartisk domstol, der bygger på et ajourført retsgrundlag i overensstemmelse med demokratisk retsbevidsthed. Personlig havde jeg nok hellere set, at problemer om overtrædelse af overenskomster, krænkelse af fredspligten osv. blev løst arbejdsmarkedets parter imellem, altså at man i de kollektive overenskomster eventuelt fik indarbejdet de retsregler, som man skulle følge i det øjeblik, overenskomsterne blev overtrådt. Men man har altså ment, at samfundet bør træde til her for at løse disse problemer ved at opretholde arbejdsretten.

Hovedgrundlaget for arbejdsrettens virke var og skal i henhold til lovforslaget fortsat være den såkaldte hovedaftale mellem LO og Dansk Arbejdsgiverforening. For nærværende har vi ingen, men en ny er jo på vej. Tidligere havde vi det såkaldte septemberforlig af 1899, og det hvilede retspraksis på i ca. 60 år. Det var et forlig, der afgjort var

til skade for arbejderne. Det blev os påtvunget efter en arbejdskamp i 1899, som vi tabte, og det var altså sejrherrene, nemlig arbejdsgiverne, som dikterede retsgrundlaget. Derfor er det vel forståeligt, at Dansk Arbejdsgiverforening og lignende organisationer med tilfredshed har fulgt arbejdsrettens virke gennem årene og har været glade for det retsgrundlag, den hvilede på.

Endvidere skal retsgrundlaget være de kollektive overenskomster, og det er naturligvis forståeligt. Men én ting, som jeg håber, at den nye arbejdsret vil afskaffe fuldstændig, er den praksis at afsige sine domme på basis af tidligere afsagte domme, for sådan har det jo været; de gamle afgørelser har ustandselig været inde i billedet ved de nye domme og de nye afgørelser. Det mener jeg er helt nødvendigt at få afskaffet. Jeg ser da også det positive træk i den nye lov, at man bryder med disse principper, og jeg håber, at man bryder ganske afgørende med dem.

Arbejdsrettens kompetence skal efter forslaget nu udvides, således at den kommer til at gælde alle kollektive overenskomster, og her er det især overenskomstområderne inden for stat og kommune, statsforetagender og koncessionerede selskaber, som fremtidig falder ind under arbejdsrettens kompetence. Jeg tror ikke, at vi fra socialistisk folkepartis side vil modsætte os denne udvidelse af arbejdsrettens kompetence, men så må grundlaget i alle tilfælde være i orden.

Vi havde for nylig en sag om telefonmontererne i Århus, som havde indgået en kollektiv aftale med sin modstående organisation, nemlig Jydsk Telefon-Aktieselskab, og da de så kom og ville have indfriet det, som stod i deres overenskomst, var der andre, der blandede sig i det og sagde nej, det kunne de ikke få. Det var økonomi- og budgetministeriet, som blandede sig i denne sag. Hvis vi skal have udvidet dette arbejdsområde for arbejdsretten, må vi i alle tilfælde også have alle disse problemer klaret. Så kan det ikke nytte noget, at indgåede overenskomster underkendes af en højere instans i dette samfund, så må det være de to parter, der arbejder sammen i et overenskomstforhold, som er afgørende, og det er deres aftaler, som må ligge til grund for arbejdsrettens virksomhed. Vi kender jo pro-